

[Yanvar faciindn 32 il KER 20](#)

.Azərbaycanda 1990-c il yanvarın 20-də baş vermiş faciənin 32 il keir

Arannews -Modern.az xəbər verir ki, 1990-c il yanvarın 19-dən 20-nə keçirilən gecə Sovet tifaq Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin baş katibi Mixail Qorbaçovun rəhbərliyi ilə SSRİ Mərkəzi Nazirliyi, Daxili Təhlükəsizlik Komitəsi və Daxili İş Nazirliyinin qərarı ilə Bakıya və Azərbaycanın digər rayonlarına yeridilib, dinc hali ar texnikadan və müxtəlif tipli silahlardan at tullaaraq müxtəlif tipli Sovet ordusunun xüsusi təyinatlı dəstələrinin və daxili qüvvələrin iri kontingentinin Bakıya zərərli təyinatlı xüsusi qüvvələr və misli qüvvələrə qarşı müvafiq vaxtda tətbiq edilən. Fəvqəladə vəziyyətin tətbiqi həlqi elan olunanda hərbi qüvvələr 82 nəfər amansızcasına qatl edilmiş, 20 nəfər yaralanmışdır. Fəvqəladə vəziyyət elan edildikdən sonra isə bir neçə gün ərzində Bakı şəhərində 21 nəfər yaralanmışdır. Fəvqəladə vəziyyətin elan olunmadığı rayon və şəhərlərdə - yanvarın 25-də Neftçilər meydanında və yanvarın 26-da Lənkəranda daha 8 nəfər qatl edilmişdir. Belliklən, qüvvələrin qanunsuz yeridilməsi nəticəsində Bakıda və rayonlarda 131 nəfər yaralanmışdır, 744 nəfər yaralanmışdır. Həlak olanların arasında qadınlar, uşaqlar və qocalar, həmçinin təcili yardım işçiləri və milis əməkdaşları da olub.

Qüvvələrin qanunsuz yeridilməsi həm də dinc hali arasında müxtəlif hərbçi mülki əhəmiyyətli olub. mülki əhəmiyyətli olan gedən boyuncaya paytaxt Bakı və respublikanın digər rayonlarından 841 nəfər qanunsuz həbs edilmiş, onlardan 112-si SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərində həbsxanalara göndərilmişdir. Hərbi qulluqçular arasında 200 ev, 80 avtomobil, o cümlədən təcili yardım maşınları atılmışdır, yandırılmışdır. Hərbi qulluqçular arasında 200 ev, 80 avtomobil, o cümlədən təcili yardım maşınları atılmışdır.

1990-c il yanvar qurbanları simvolik olaraq "20 Yanvar hadisəsi" adlanır. Azərbaycanın 150 nəfər "20 Yanvar hadisəsi" var. Faciənin dərhal sonra - 1990-c il yanvarın 21-də Azərbaycanın milli lider Heydər Əliyev ailə üzvləri ilə birlikdə Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinin qarşısında xalqın həmrəyliyini bildirmişdir, SSRİ rəhbərliyinin təcili olaraq bu qərarın müvafiq olaraq xalqın həmrəyliyini bildirmişdir və həmin müvafiq olaraq rəhbərlik edənliyi ifadə edib. Yanvar faciəsi Azərbaycan xalqının əzəmətinə, olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycan xalqının iradəsinin sarsılmazlığını, müstəqilliyini gücləndirir. Sovet ordusunun amansızlığına və qüvvələrinə, Bakıda fəvqəladə vəziyyət tətbiq edilmiş baxmayaraq, Azərbaycan xalqı yanvarın 22-də paytaxtda "Azadlıq" meydanında 20 Yanvar hadisəsinin dəfni ilə laqədar mətəm təşkil etmişdir; keçirilmişdir. Həqiqət xiyabandakı dəfn mərasimində 2 milyona yaxın insan iştirak etmişdir. Xalqın təcili olaraq Azərbaycan SSR Ali Sovetinin fəvqəladə sessiyası çağırılıb və Bakı şəhərində fəvqəladə vəziyyətin ləğvi edilməsi haqqında qərar qəbul edilmişdir, lakin xalqın qəzəbindən qorxuya düşən respublikanın kənd rəhbəri vəzifəli xüsusi təyinatlı həmin sessiyada iştirak etməyib.

1994-cü il martın 29-da Azərbaycanın milli lider Heydər Əliyevin

20 Yanvar faciəsinin qanunvericilik orqanı və Milli Məclis siviylərində ilk dəfə hüquqi-siyasi qiymət verilib. O vaxtdan 20 yanvar Azərbaycanın hər il milli qeyd olunan xatirə günüdür. Hər il yanvarın 20-də rəsmi xatirə, siviylər və vətəndaşlar xatirə xiyabanında 20 Yanvar faciəsinin qurbanlarının ziyyət edilir. Xatirə xiyabanı planına uyğun olaraq, ziyyətçilərin təhlükəsizliyini təmin etmək məqsədilə yanvarın 20-si saat 07:00-dən mərasim başlanacaq. Xatirə xiyabanı istiqamətində hərəkətlər və prospektlərdə nəqliyyat vasitələrinin hərəkəti məhdudlaşdırılacaq. Bu istiqamətdə xüsusi avtomobillərdən məhdud qədər istifadə edilərsə, ictimai nəqliyyata üstünlük verilərsə təsəvvüf olunur. Yanvarın 20-də Bakı vaxtı ilə saat 12.00-də ölkə rəyasətində hidrlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad ediləcək, gümül, avtomobillər və qatarlar sənqəllər verəcək. Həmin gün ölkə rəyasətində mətəm ləməti olaraq Azərbaycan dövlət bəvərləri endiriləcək. Dövlət ictimaiyyətinin diqqətini Qanlı Yanvar faciəsinin yad etməklə və Azərbaycanın xarici ölkələrdəki səfirlikləri, diplomatik nümayəndəlikləri, Azərbaycan icmalarını təfindən də məvafiq tədbirlər həyata keçiriləcək.